

La informació no és una mercaderia, és un dret ciutadà

La societat demanda un aprofundiment de la democràcia en un context de crisi del règim polític sorgit de la transició espanyola. Aquest canvi social ha d'arribar també a un àmbit tan important com el dels mitjans de comunicació. Les empreses informatives són les encarregades d'aportar la informació i el debat que generarà l'opinió pública i, per tant, les decisions polítiques en democràcia.

La Xarxa Ciutadana pel Dret a la Informació i a la Comunicació neix amb la voluntat d'aprofundir en la democratització del sistema comunicatiu del nostre país. Per això demanem el desenvolupament legislatiu de l'article 52 de l'Estatut de Catalunya per regular i impulsar polítiques públiques que garanteixin els drets a la informació i a la comunicació. La Xarxa, com a espai de col·laboració entre les entitats socials per treballar pels drets comunicatius, adopta aquestes deu reivindicacions com a fonamentals:

1. La informació no és una mercaderia, és un dret ciutadà. La ciutadania té dret a rebre una informació suficient, imparcial, plural, veraç i contrastada. La Xarxa reclama que es desenvolupi un marc legal i polítiques públiques perquè aquest dret pugui ser exercit de forma efectiva més enllà d'interessos econòmics i polítics. Alhora, el dret a la comunicació implica que els ciutadans poden ser emissors d'informació a partir de mitjans de comunicació constituïts per la pròpia societat civil.

2. Cal un organisme independent que vetlli pel dret a la informació i la comunicació. Catalunya s'ha de dotar d'un organisme independent dels interessos polítics i econòmics per regular, ordenar i, si s'escau, imposar sancions en el sector de la comunicació. L'elecció dels òrgans directius haurà de comptar amb la participació de la societat civil i dels i les professionals del periodisme i s'haurà d'escollir entre persones vinculades al món de la comunicació.

3. Els mitjans de comunicació han de garantir el pluralisme polític i social en les línies editorials i informacions. Han de promoure **valors democràtics d'igualtat i justícia social i de respecte a la diferència**: la igualtat de gènere, els drets del col·lectiu LGTB, de les persones grans o de les de diferents ètnies o orígens que conviuen al nostre país, així com defensar el laïcisme i el pluralisme religiós. A més, les empreses informatives han de garantir també l'accessibilitat de la informació i de la cultura als discapacitats auditius i visuals i donar una especial protecció als infants per transmetre'ls valors democràtics.

S'han de generar **espais de participació social en els mitjans de comunicació** –siguin públics, comercials o comunitaris– que permetin a la ciutadania exercir un control democràtic. A més, s'ha de garantir **l'accés i presència dels moviments socials als continguts dels mitjans de forma suficient**, pel paper fonamental que tenen com a motor dels canvis socials i dels avanços en drets civils.

4. La concentració de la propietat dels mitjans de comunicació és una amenaça per al pluralisme informatiu dels mitjans privats i un perill d'homogeneïtzació; per això cal establir topalls de participació accionarial en els grups mediàtics per garantir-ne la diversitat de línies editorials.

5. Cal transparència, pluralisme i supervisió amb les llicències audiovisuals. L'adjudicació de llicències en l'àmbit audiovisual s'haurà de fer amb criteris de pluralisme polític i social. S'han de garantir uns mínims de producció pròpia, nacional o local, i en llengua catalana, així com la compra de drets d'emissió de productes audiovisuals nacionals. A més, s'ha de mantenir un equilibri entre els sectors públic, comercial i comunitari i, si més no, hi haurà un 33% de les llicències que haurà d'estar garantit per a

l'àmbit dels mitjans comunitaris.

D'altra banda, l'Administració serà l'encarregada de vetllar pel compliment de les condicions amb què es va guanyar la llicència en el concurs públic. Un cop atorgades les llicències, no se'n podrà delegar la gestió, ni tampoc podran ser transferides, llogades o venudes.

6. Cal preservar l'autonomia dels mitjans públics. Les empreses informatives de titularitat pública han de tenir garanties d'autonomia respecte del govern i els partits polítics. Han de disposar d'organismes de gestió independents, i no escollits a partir de quotes polítiques. A més, és fonamental que hi hagi un sistema de finançament autònom i desvinculat de les decisions del govern i dels partits polítics representats en cadascuna de les administracions titulars d'aquests mitjans.

7. S'han de regular i promoure els mitjans comunitaris perquè siguin viables i comptin amb eines estables de finançament. Aquests mitjans sense afany de lucre són el resultat de l'autoorganització de la societat civil en exercici del dret a ser emissors d'informació i a constituir mitjans de comunicació propis.

8. Garanties per a la regulació professional del periodisme. Els i les periodistes han d'exercir la seva professió des de criteris ètics i de servei públic. Per fer això possible calen eines de participació, representació dels i de les periodistes per dialogar amb la direcció de l'empresa informativa, sigui pública, privada o comunitària. En aquest sentit, la precarietat laboral en el sector és una de les causes de l'autocensura i de la pèrdua de qualitat en els continguts i, per tant, calen esforços per combatre-la.

9. Garantir l'educació en comunicació a la ciutadania. Cal assegurar l'alfabetització mediàtica i digital de la societat a partir de la inclusió en els currículums de l'educació obligatòria i postobligatòria de la competència en comunicació.

10. Garantir que als plans d'estudis universitaris estan inclosos els drets a la informació i a la comunicació. Els plans d'estudis de les carreres de Ciències de la Comunicació han de tenir garantida la inclusió en els seus continguts els drets a la comunicació i a la informació, així com la funció social del periodisme.

Barcelona, 29 de setembre de 2014

Grup promotor de la Xarxa Ciutadana pel Dret a la Informació i la Comunicació